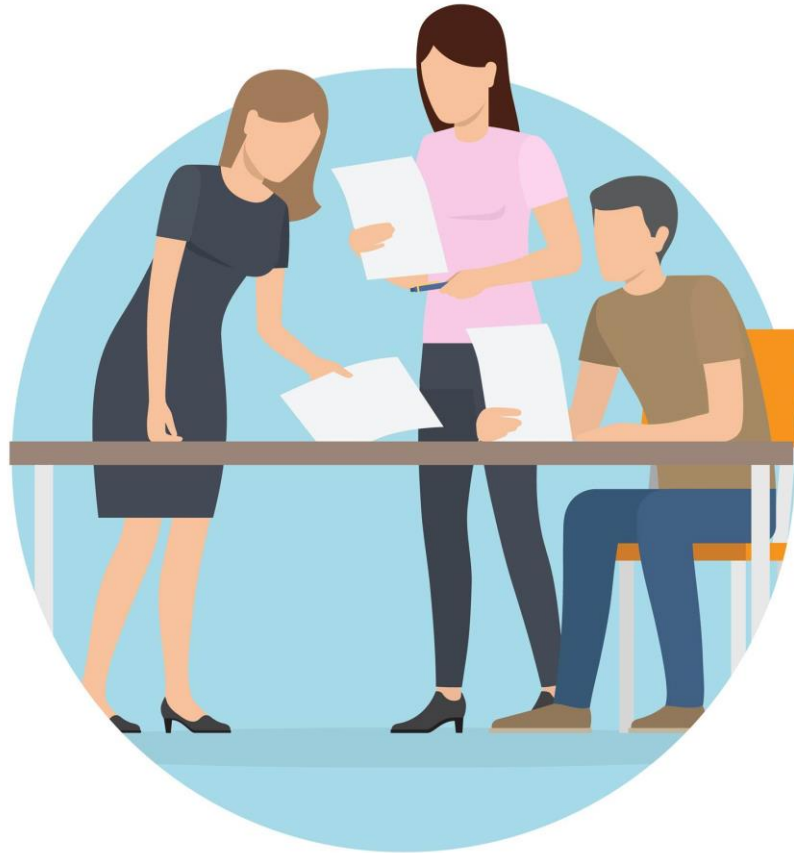

Impactmeting 'Alliantie Vrijwillige Schuldhulp' Eindrapport

Toelichting impactanalyse AVS

Proces

In 13 weken is een impactmeting naar de kwalitatieve en kwantitatieve impact van AVS en partners uitgevoerd namens Deloitte. Bij het meten van de kwantitatieve impact is gebruik gemaakt van standaard sociaaleconomische onderzoekstheorieën die uitgaan van macro- en micro-economische impact. De vervaardiging van variabelen ten behoeve van de impactmeting is deels uitgevoerd door de opdrachtgever en deels door de uitvoerder. De eindresultaten van de impactmeting zijn een benadering van de impact van de vastgestelde (in-scope) activiteiten van AVS en partners in 2024, zoals verder uitgewerkt in dit eindrapport

Beperkingen

- De uitgevoerde impactmeting dient te worden beschouwd als een benadering van de geaggregeerde effecten van partners op landelijk niveau. Door het gebruik van gewogen gemiddelden zijn de resultaten niet geschikt voor het doen van betrouwbare uitspraken op het niveau van individuele partners, locaties of specifieke casussen
- In gevallen waarin AVS-brede informatie ontbrak, zijn ontbrekende datapunten — na expliciete goedkeuring — aangevuld door middel van extrapolaties en landelijke gemiddelden. De dataverzameling is niet door Deloitte zelf uitgevoerd. De aangeleverde gegevens zijn derhalve niet onafhankelijk geverifieerd, waardoor geen aansprakelijkheid wordt aanvaard voor de juistheid, volledigheid of actualiteit van deze data
- Voor de berekening van macro- en micro-economische indicatoren is consequent uitgegaan van de meest conservatieve aannames en beschikbare databronnen. Dit omvat onder meer het hanteren van het wettelijk minimumloon als basis voor de bepaling van het gemiddelde jaarsalaris, teneinde overschatting van de effecten te voorkomen

Voorbehoud

Dit rapport is opgesteld binnen de kaders en beperkingen zoals vastgelegd in de aanbestedingsbrief. Deloitte aanvaardt geen aansprakelijkheid jegens derden die (delen van) dit rapport inzien of gebruiken. Het rapport kan aan u zijn verstrekt in elektronische vorm of als kopie, waardoor het mogelijk is dat meerdere versies in omloop zijn. Uitsluitend de ondertekende versie van het rapport geldt als definitief en is bepalend voor de inhoud en interpretatie

Voor u ligt het eindrapport van de impactmeting

1

SITUATIE

Alliantie Vrijwillige Schuldhulp (AVS) is een samenwerkingsverband in Nederland dat tot doel heeft om mensen met geldzorgen sneller en beter te helpen. Deze alliantie bestaat uit zeven landelijke organisaties, die mensen met geldzorgen of (dreigende) schulden ondersteunen door de inzet van hun vrijwilligers. Deze organisaties zijn: Inspraakorgaan Turken in Nederland (IOT), Landelijk Stimuleringsnetwerk Thuisadministratie (LSTA), Leger des Heils, Organisatie Caribische Nederlanders (Ocan), Samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders (SMN), SchuldHulpMaatje Nederland en Humanitas. Het doel van de Alliantie Vrijwillige Schuldhulp is het verbeteren van de samenwerking, bundelen van krachten en wederzijdse versterking tussen vrijwilligersorganisaties, gemeenten en beroepsorganisaties op het gebied van (schuld)preventie, vroegsignalering, schuldhulp en -nazorg. Onderdeel daarvan is ook het voorlichten en toeleiden van specifieke doelgroepen. Met als uiteindelijk doel om mensen met geldzorgen of (dreigende) schulden sneller en beter te helpen

2

BEHOEFTE

AVS wil de impact van de activiteiten van de organisaties in het samenwerkingsverband beschrijven en getalsmatig onderbouwen. Daarmee kan de dienstverlening worden verbeterd en het bereik worden vergroot. De resultaten kunnen worden gebruikt om de positie van AVS en partners te versterken en draagvlak te creëren voor ondersteuning bij geldzorgen door vrijwilligers. Dit rapport geeft een beeld van de potentiële gezamenlijke macro- en micro-economische impact

3

VRAAGSTELLING

Deloitte is door AVS gevraagd een impact assessment uit te voeren. Deze bestaat naast een kwalitatieve beschrijving van de impact uit een kwantitatieve analyse op alliantie-breed niveau die een beeld geeft van de gerealiseerde impact op micro- en macro-economisch niveau

De scope van het impactonderzoek

Deskundige vrijwilligers van AVS-partners bieden bij mensen thuis ondersteuning bij vragen en zorgen over geld. Samen werken zij langere tijd aan aan rust en overzicht in de financiële situatie. Indien nodig verwijzen de vrijwilligers door naar passende hulp.

Hulp aan de keukentafel*

Ondersteunen bij toegankelijkheid en mobiliteit om drempels naar hulp weg te nemen

Online en telefonische ondersteuning bij geldzorgen

Ondersteunen bij het checken van regelingen op een inlooppunt, bijvoorbeeld met de potjes-check

Helpen bij vragen en zorgen over geld op fysieke inlooppunten

Ondersteunen van andere gezinsleden in een huishouden

Bijdragen aan duurzame activatie van hulpvragers en versterken van het sociaal netwerk

Preventief benaderen van mensen met geldzorgen

binnen scope
buiten scope

Het economisch rekenmodel van dit onderzoek focust alleen op hulp aan de keukentafel door deskundige vrijwilligers. Alle andere activiteiten zijn niet meegenomen in dit onderzoek; deze dragen wel bij aan de totale impact van AVS-partners.

*De hulp aan de keukentafel kan ook plaatsvinden in een buurthuis, moskee of kerk

Inhoudsopgave

Samenvatting	06	Micro-economische impact	25
Achtergrond	12	Macro-economische impact	28
Methode	15	Appendix	31
Kwalitatieve impact	22	• Kwalitatieve impact • Rekenschema's • Begrippenlijst • Bronnenlijst	

Samenvatting

Samenvatting | Opbouw

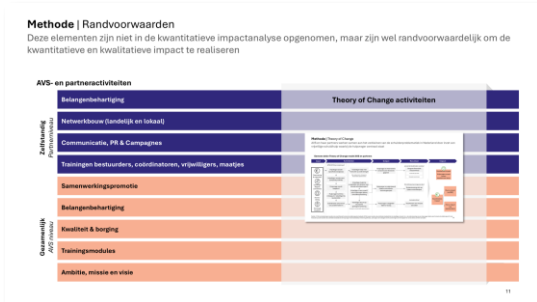
De alliantie verbindt vrijwilligersorganisaties, gemeenten en beroepsorganisaties die zich inzetten voor mensen met geldzorgen. Zo zorgen de partners dat mensen met geldzorgen sneller en beter hulp krijgen, van preventie tot nazorg

Randvoorwaarden zijn de stevige grond die nodig is...

...om diverse activiteiten uit te voeren die leiden tot...

...merkbare (kwalitatieve) en meetbare (kwantitatieve) impact. Deze werken we verder uit in dit document

pagina 17

Sommige activiteiten zijn randvoorwaardelijk aan het kunnen maken van impact. Zonder deze activiteiten zou er geen ondersteuning bij geldzorgen door vrijwilligers bestaan

pagina 18 & 19

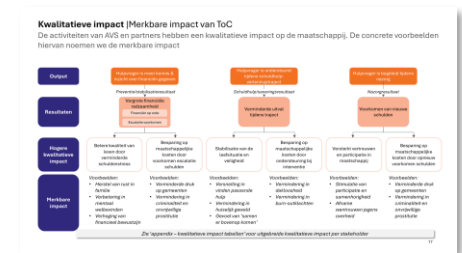

Partnerorganisaties voeren activiteiten uit, zoals hulp aan keukentafel (ondersteuning bij de financiën bij hulpvragers thuis)

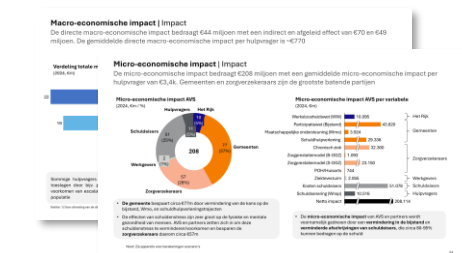
Kwalitatieve impact
Impact op stakeholders die merkbaar is

pagina 23

Kwantitatieve impact
Macro-economische en micro-economische impact die meetbaar is

pagina 27 & 30

Samenvatting | Methodiek

De kwantitatieve impact wordt gemeten met een macro-economische en micro-economische lens. Deze twee metingen benaderen impact vanuit verschillende perspectieven en zijn methodologisch niet optelbaar

Micro-economische meting

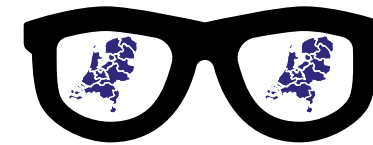
De micro-economische impact betreft het effect van partners op de kans op kosten en opbrengsten van hun directe stakeholders, uitgedrukt in concrete veranderingen in uitgaven en inkomsten

Kenmerken:

- **Stakeholder niveau:** Bij deze meting staat de verandering per stakeholder centraal. We vergelijken een situatie zonder AVS en partners met de situatie mét AVS en partners
- **Kosten- en batenindicatoren:** Activiteiten die te maken hebben met een verlaging van de kans op kosten of verhoging van kans op opbrengsten voor specifieke stakeholders worden meegenomen in de micro-economische berekening
- **Netto-impact:** De netto-impact wordt bepaald als het saldo van vermeden kosten en extra opbrengsten, verminderd met de gemiddelde kosten per hulpvrager

Zie [pagina 26](#) voor verdere uitleg en voorbeelden

Macro-economische meting

De macro-economische impact betreft de bijdrage van partners aan het **Bruto Binnenlands Product (BBP)**, oftewel de totale toegevoegde waarde van in Nederland geproduceerde goederen en diensten

Kenmerken:

- **Landelijk niveau:** Bij deze meting wordt niet gekeken naar impact op specifieke stakeholders, maar alleen naar de impact op de Nederlandse economie
- **Arbeidsgerelateerde indicatoren:** Activiteiten die samenhangen met arbeid leiden tot een verhoging van arbeidsproductiviteit of inkomen en worden meegenomen in de macro-economische berekening
- **Sneeuwbal effect:** Het directe effect wordt middels een macro-economische indirecte en afgeleide multiplier vermenigvuldigd

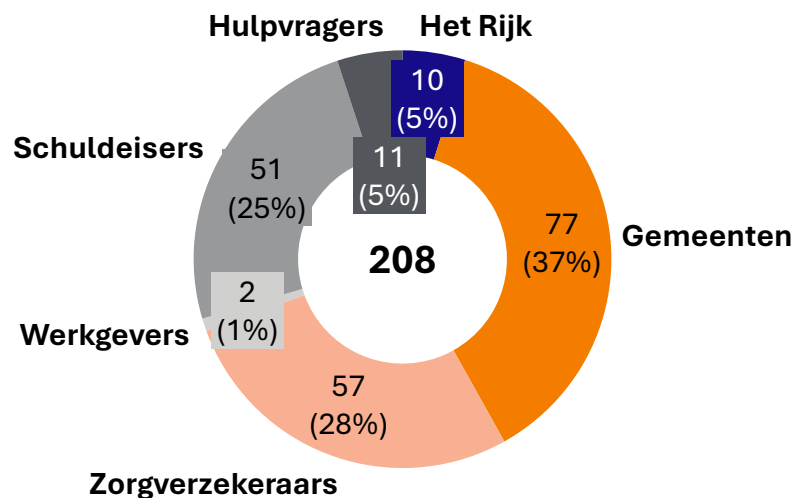
Zie [pagina 29](#) voor verdere uitleg en voorbeelden

Samenvatting | Kwantitatieve impact

Uit de analyse over de gemene deler van activiteiten blijkt dat AVS en partners in 2024 een macro-economische directe impact van ~€44 miljoen en een micro-economische impact van ~€208 miljoen hebben gemaakt

Micro-economische impact AVS en partners

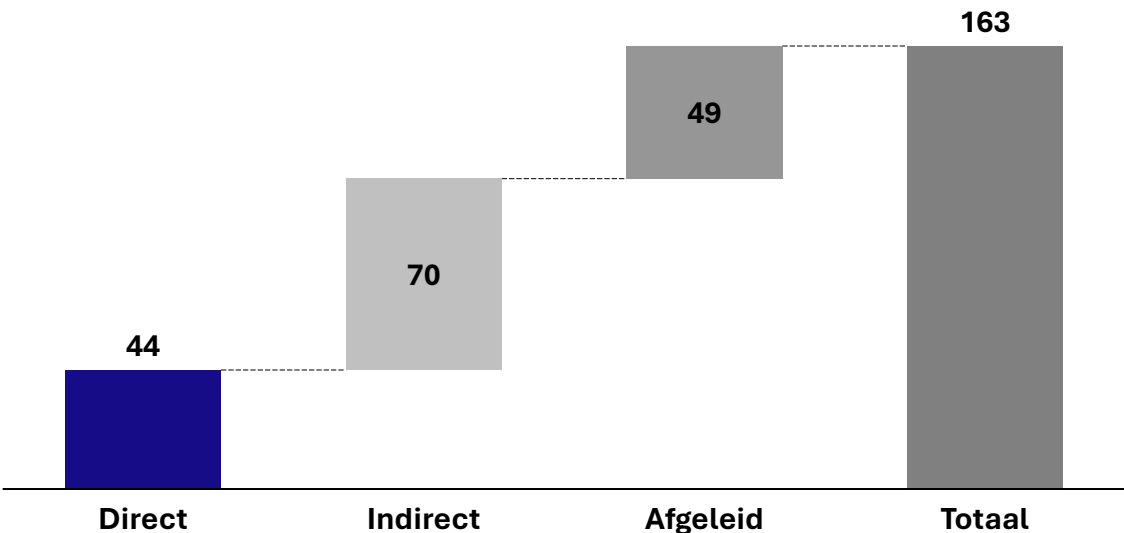
(2024, € miljoen / percentage van het totaal)

AVS en partners hebben in 2024 een micro-economische impact van ~€208 miljoen (incl. gewogen gemiddelde van kosten per hulpvrager van €440¹), verdeeld over verschillende stakeholders. **De micro-economische impact per hulpvrager is gemiddeld €3.400²**

Macro-economische impact AVS en partners

(2024, € miljoen)

AVS en partners hebben in 2024 een directe macro-economische impact van ~€44 miljoen, waar we een indirect (70 miljoen) en afgeleid (49 miljoen) effect over berekenen. **De totale macro-economische impact** (direct, indirect en afgeleid) **per hulpvrager is gemiddeld ~€2.900**, waarvan circa **€770 aan directe effecten per hulpvrager**

In 2024 hebben de partners van AVS circa 56.000 unieke hulpvragers geholpen door inzet van circa 20.000 vrijwilligers³

Notitie: 1) Doordat gebruik wordt gemaakt van gewogen gemiddelden van de kosten per hulpvrager, ontbreekt de basis om vast te stellen welk rendement elke geïnvesteerde euro genereert. 2) In zowel de macro-economische als de micro-economische berekeningen is rekening gehouden met het feit dat sommige hulpvragers zowel de preventie, schuldhulp- als nazorgfase vertegenwoordigen. Het totale bedrag van de micro-economische impact is daarbij door een groter totaal aantal hulpvragers gedeeld (~61.000 i.p.v. ~56.000) omdat bij sommige partners de impact van zowel de schuldhulp- als de nazorgfase kan worden toegekend. Bij de macro-economische impact is dit niet nodig, omdat aan ondersteuning van hulpvragers in de schuldhulpfase geen macro-economische impact is toegekend; 3) Hierbij gaat het om een schatting van unieke vrijwilligers en unieke en fysiek geholpen hulpvragers

Samenvatting | Kwalitatieve impact

Voor stakeholders is de impact die AVS en partners maken verschillend. De inzet zorgt voor brede maatschappelijke winst die niet alleen meetbaar is maar vooral ook merkbaar

Het rijk

De inzet zorgt voor **brede maatschappelijke winst**. Dit omvat de **stimulatie van normen en waarden**, zoals participatie en solidariteit. AVS en partners zorgen voor een duidelijke vermindering in **wantrouwen naar de overheid** en een **verbetering in de mentale en fysieke gezondheid** van haar burgers

De gemeente

De inzet draagt bij aan het voorkomen van **uithuiszettingen** en **dakloosheid**. Door de inzet van vrijwilligers wordt de **afstand tussen de burger en de gemeente verlaagd**, in het bijzonder voor groepen die de overheid moeilijk bereikt. Daarnaast voorkomt het **criminaliteit** en **gedwongen prostitutie**

Hulpvragers en familie

De inzet zorgt voor **herstel van rust in persoonlijke en familiale relaties**. De algehele **kwaliteit van leven verhoogt**, wat zich uit in een **verbetering van het mentale welbevinden**. Ook zorgt de inzet voor een **vermindering in huiselijk geweld** en draagt bij aan **beter zorg** voor kinderen

Vrijwilligers

Vrijwilligers ervaren **zingeving** en voelen dat ze **bijdragen aan de maatschappij**. De alliantie draagt bij aan de **verbetering van de scholing en methodiek** van deze vrijwilligers. Zo kunnen ze gericht hulpvragers helpen

Partners binnen AVS

De partners in de alliantie zien een **verhoging in de samenwerking binnen gemeenten**. De gezamenlijke aanpak leidt tot een verbetering in de efficiëntie van de individuele organisaties door middel van **kennisdeling**. Ook ontstaat er **gezamenlijke borging van de kwaliteit** en een centraal kanaal voor **subsidies**

Werkgevers

Werkgevers profiteren van de **vermindering van schuldenstress** onder hun personeel. Dit resulteert in een verbetering van de gezondheid van medewerkers en **stimuleert hun arbeidsparticipatie**, waardoor de groep aan **potentiële medewerkers toeneemt**

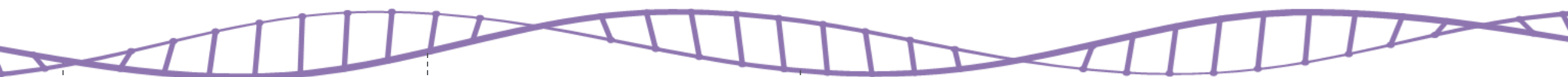
Schuldeisers

De inzet draagt bij aan een **verbetering in de financiële gezondheid** van hun klanten en een **vermindering van incassokosten**. De hulp door vrijwilligers in het verkrijgen van overzicht en inzicht vermindert hun kans om opnieuw in schulden te belanden.

Samenvatting | Aanbevelingen

Het harmoniseren van definities, het ontwikkelen van een eenduidige clustering van activiteiten en het gezamenlijk meten van kerninformatie vormen randvoorwaarden voor een consistente en beter onderbouwde kwalitatieve en kwantitatieve impactmeting

Harmoniseren van definities

- De partners hebben verschillende bestaansgeschiedenissen en hanteren daardoor uiteenlopende definities en contexten
- Voor een consistent en overtuigend impactverhaal is het echter wenselijk om kernbegrippen eenduidig te definiëren
- Een hoog-over harmonisatie van definities ten behoeve van rapportage en monitoring kan hierbij ondersteunen, zonder ruimte voor maatwerk bij partners volledig uit te sluiten

Creëren van eenduidige clustering

- De activiteiten van partners bestrijken gezamenlijk een breed spectrum binnen de keten
- Zonder eenduidige clustering van doelgroepen, activiteiten en resultaten is het lastig om samenhang en complementariteit inzichtelijk te maken
- Het ontwikkelen van een gemeenschappelijke clustering (bijv. op basis van hulpfase, type problematiek of type interventie) versterkt een AVS-brede Theory of Change

Gezamenlijk meten van informatie

- Het harmoniseren van definities en clustering maakt het mogelijk om informatie op een consistente manier te verzamelen
- Dit stelt AVS in staat om partners te ondersteunen bij het meten van uniforme KPI's, wat bijdraagt aan betrouwbare rapportage en effectieve monitoring

Voorbeeld KPI's die elke partner periodiek zou kunnen meten en rapporteren aan AVS:

- Activiteitscategorieën
- Aantal unieke hulpvragers per activiteit
- Aantal hulpvragers dat per activiteit succesvol een traject afrondt
- Categorisatie van problematiek (bijv. fase, type hulpvraag)
- Gemiddelde kosten per hulpvrager

Achtergrond

Achtergrond | AVS en partners

De partners van AVS hebben een landelijke dekking van 94% bij de Nederlandse gemeenten en werken zowel op landelijk als lokaal niveau nauw samen met maatschappelijke organisaties en gemeenten

Algemene informatie

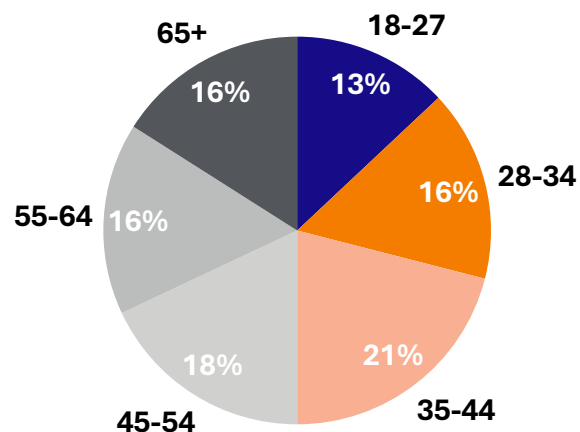
- De alliantie verbindt vrijwilligersorganisaties, gemeenten en beroepsorganisaties die zich inzetten voor mensen met geldzorgen
- Het doel is om de krachten te bundelen, elkaar te versterken en (lokale) samenwerking te verbeteren. Zo zorgen ze dat mensen met geldzorgen sneller en beter hulp krijgen – van preventie tot nazorg

Organisatie	Activiteiten
Humanitas	Biedt vrijwillige ondersteuning bij (dreigende) schulden en andere kwetsbare levenssituaties, waaronder rouw en verlies, eenzaamheid, opvoeden en opgroeien en detentie, met als doel het versterken van zelfredzaamheid, eigen regie en maatschappelijke participatie
SchuldHulpMaatje	Richt zich op het vroegtijdig bereiken en begeleiden van mensen met geldzorgen door getrainde maatjes die coachen naar financiële zelfredzaamheid
Leger des Heils	Biedt hulp aan mensen in nood. Breed scala aan diensten, waaronder opvang, ondersteuning, voedselinzet voor mensen in kwetsbare situaties door het bieden van maatschappelijke opvang, verslavingszorg, schuldhulpverlening en begeleiding bij wonen en werk. Daarnaast is er praktische en geestelijke ondersteuning en buurthuis kamers ter bestrijding van eenzaamheid
IOT	Behartigt belangen van Turkse Nederlanders via discriminatie-bestrijding en toeleiding schuldenhulp
Ocan	Versterkt de maatschappelijke positie van Caribische Nederlanders door belangenbehartiging, talentontwikkeling en het bieden van begeleiding
SMN	Zet zich in voor volwaardig burgerschap van Marokkaanse Nederlanders via voorlichting, verbinding en projecten op het gebied van participatie en weerbaarheid
LSTA	Koepelorganisatie van vrijwilligersorganisaties en ondersteunt deze op gebied van thuisadministratie d.m.v. trainingen en kennisdelingen

Achtergrond | De hulpvrager centraal

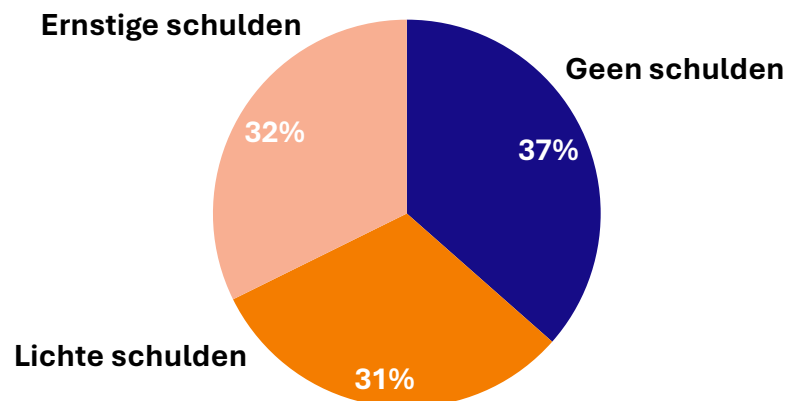
De groep hulpvragers is divers en elke hulpvrager heeft een uniek verhaal. De algemene cijfers laten dat ook zien: AVS en partners weten een diverse groep hulpvragers te bereiken, van verschillende achtergronden en met geen tot ernstige schulden

Gecorrigeerde leeftijdsverdeling¹
(2024)

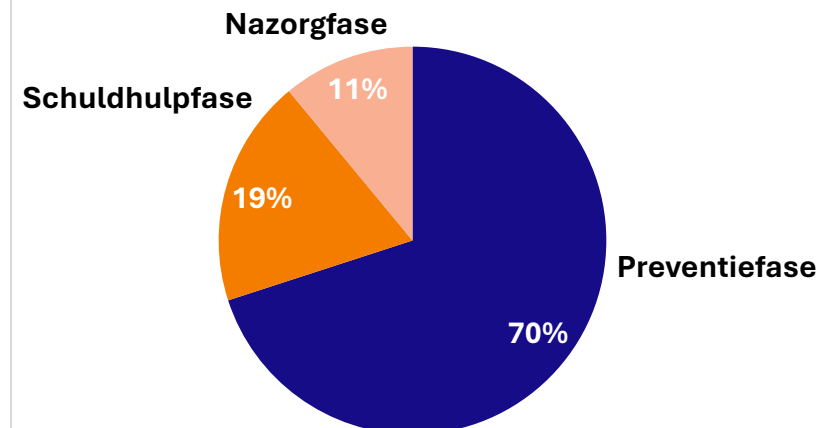
Hoewel hulpvragers relatief evenredig verdeeld zijn over de leeftijdscategorieën, verschilt de verdeling per regio en per organisatie; koepelorganisaties (SMN, Ocan, IOT) hebben een relatief oudere doelgroep terwijl andere organisaties een jongere populatie aanspreekt

Verdeling schuldencategorie
(2024)

Organisaties verschillen ook in welk type hulpvrager ze helpen. Terwijl de één focust op vroeg signalering, lezingen en verhoogd begrip, werkt de ander vooral met hulpvragers die al ernstige schulden hebben. AVS en partners zijn op deze manier over de gehele keten aanwezig

Verdeling per fase²
(2024)

Ook in de verdeling van hulpvragers per hulpfase is er veel verschil tussen organisaties, maar toont het algemene figuur wel dat AVS en partners mensen al weet te bereiken in de preventiefase. Door in te zetten op preventie voorkomen AVS en partners significante maatschappelijke kosten

Methode

Methode | Doorlopen proces

Samen met AVS en partners hebben we een proces doorlopen om de Theory of Change (ToC) en macro- en micro-economische indicatoren te bespreken en valideren

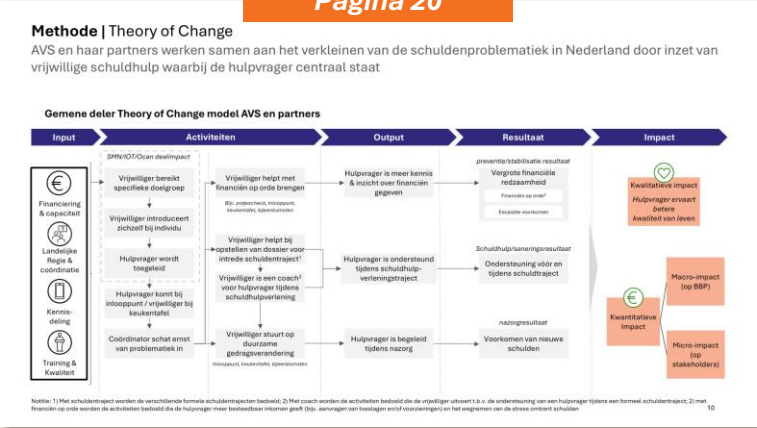
Notitie: 1) Zie appendix - Bronnenlijst

Methode | Randvoorwaarden

Deze elementen zijn niet in de kwantitatieve impactanalyse opgenomen, maar zijn wel randvoorwaardelijk om de kwantitatieve en kwalitatieve impact te realiseren

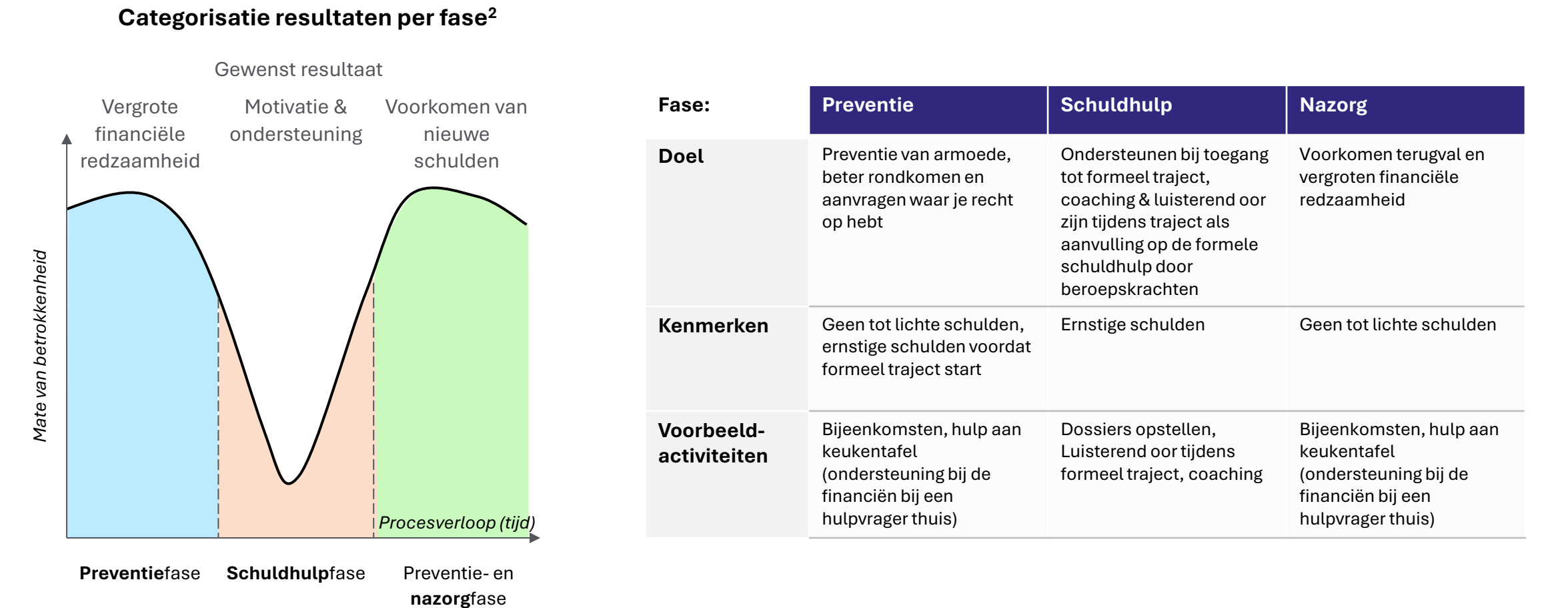
AVS- en partneractiviteiten		Theory of Change activiteiten	
Zelfstandig Partnerniveau	Belangenbehartiging		
	Netwerkbouw (landelijk en lokaal)		
	Communicatie, PR & Campagnes		
	Trainingen bestuurders, coördinatoren, vrijwilligers		
Gezamenlijk AVS niveau	Bevorderen van samenwerking		
	Belangenbehartiging		
	Kwaliteit & borging		
	Trainingsmodules		
	Ambitie, missie en visie		

Pagina 20

Methode | Categorisatie van hulpvragers ten behoeve van de impactmeting (1/2)

Partners van AVS voeren verschillende activiteiten uit in de verschillende fasen van hulp; gezamenlijk hebben we de activiteiten gecategoriseerd in 3 verschillende fases¹

Notitie: 1) ondersteuning bij geldzorgen door vrijwilligers is hulp op maat. Ten behoeve van de meting van de kwantitatieve impact is gekozen om activiteiten te categoriseren middels de fase waarin hulpvrager zich bevindt; 2) SchuldHulpMaatje, jaarrapport 2024

18

Methode | Categoriſatie van hulpvragers ten behoeve van de impactmeting (2/2)

Partners van AVS voeren verschillende activiteiten uit in verschillende fasen van hulp; deze Theory of Change zal gaan over de ‘gemene deler’ activiteiten

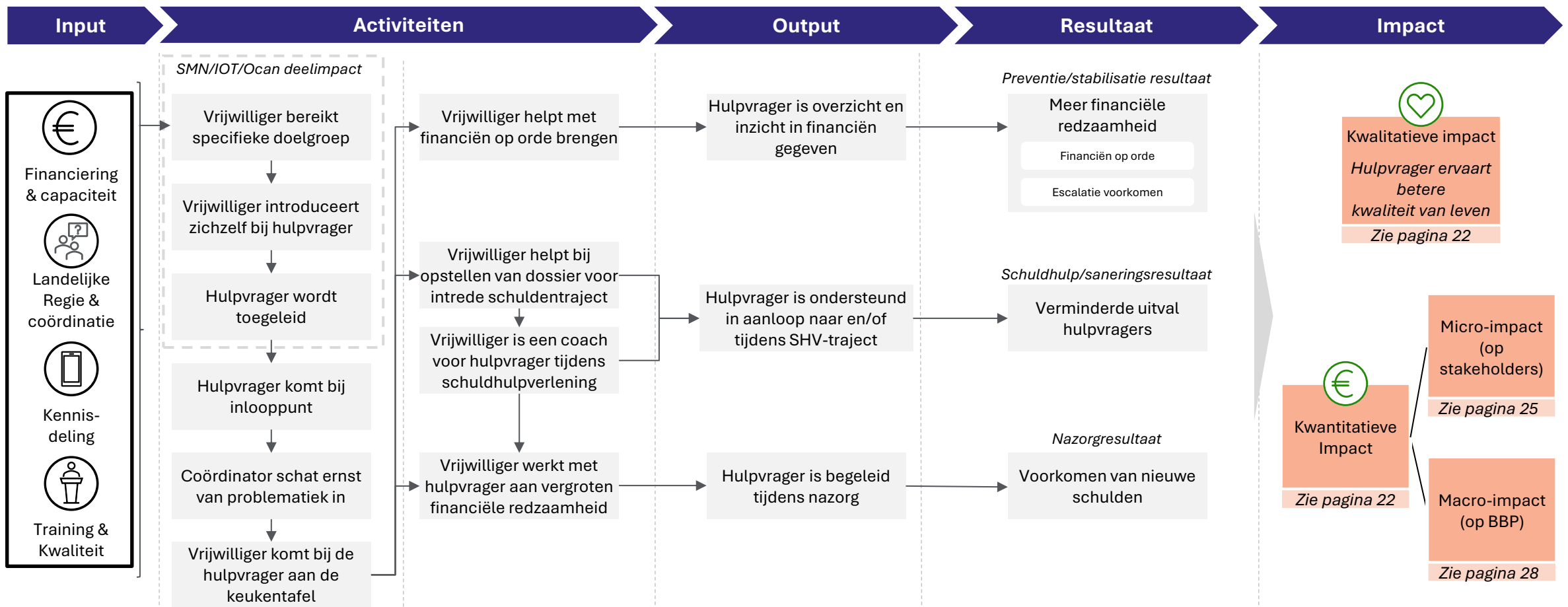
		Zeer aanwezig in deze fase	Aanwezig in deze fase
Fase:	Preventie	Schuldhulp	Nazorg
Doel	Preventie van armoede, beter rondkomen en aanvragen waar je recht op hebt	Ondersteunen bij toegang tot formeel traject, coaching & luisterend oor zijn tijdens traject als aanvulling op de formele schuldhulp door beroepskrachten	Voorkomen terugval en vergroten financiële redzaamheid
Voorbeeld-activiteiten	Bijeenkomsten, hulp aan keukentafel (ondersteuning bij de financiën bij een hulpvrager thuis)	Dossiers opstellen, Luisterend oor tijdens formeel traject, coaching	Bijeenkomsten, hulp aan keukentafel (ondersteuning bij de financiën bij een hulpvrager thuis)
			
			
			
			
			
			
			

Notitie: 1) Met op orde krijgen van financiën wordt onder andere bedoeld dat er een overzicht en inzicht in inkomsten en uitgaven ontstaat, dat toeslagen en regelingen worden aangevraagd en dat de financiële redzaamheid wordt vergroot

Methode | Theory of Change

AVS en partners werken samen aan het verkleinen van de schuldenproblematiek in Nederland door inzet van ondersteuning aan mensen met geldzorgen door vrijwilligers

Gemene deler Theory of Change model AVS en partners

Methode | Micro- en macro-economische impact

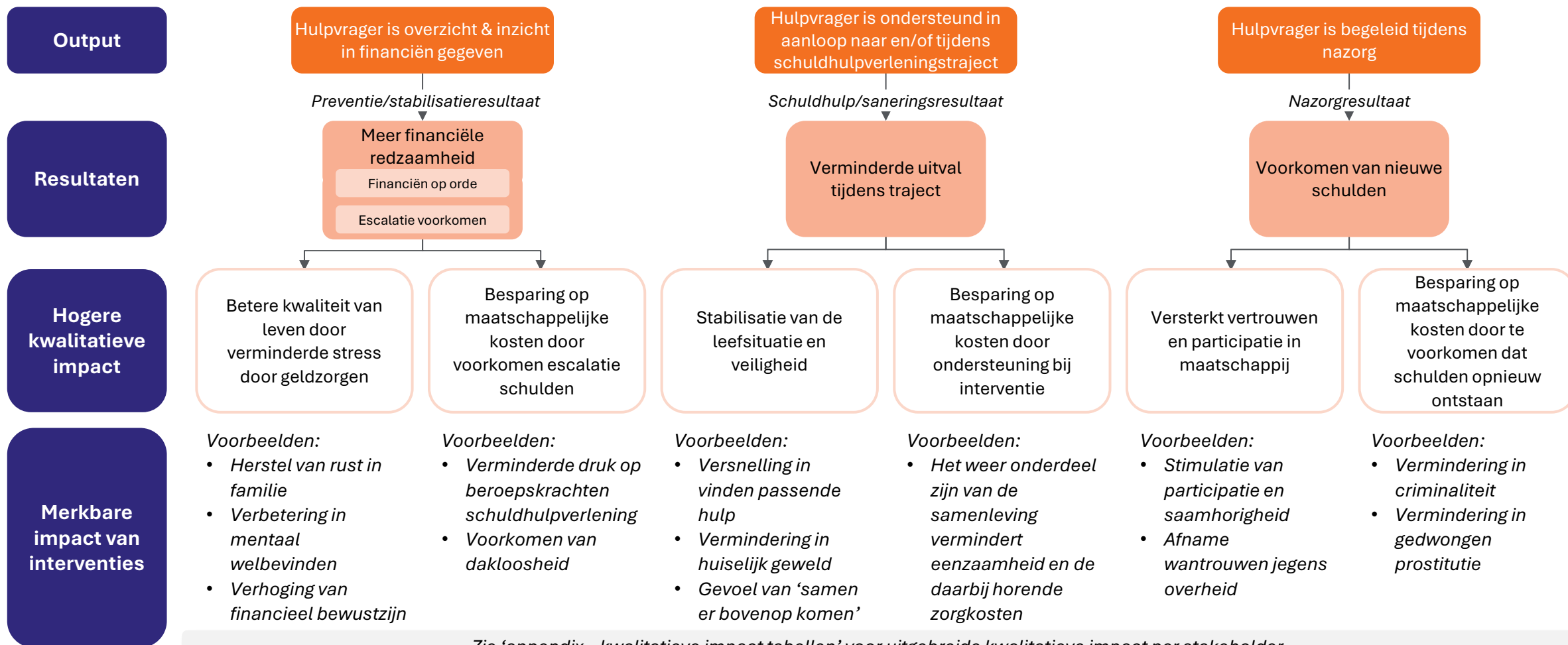
De gedeelde impact van AVS en partners loopt via vier deelresultaten

Resultaten	AVS en partners zorgen ervoor dat...			
	...hulpvragers meer financiële redzaamheid hebben Door preventie-activiteiten worden mensen met geldzorgen geholpen naar meer financiële redzaamheid	...hulpvragers informele ondersteuning ontvangen in aanloop naar en/of tijdens een schuldhulpverlenings-traject Door een luisterend oor te zijn en de formele beroepskrachten aan te vullen wordt uitval verminderd	...door nazorg nieuwe schulden worden voorkomen Door overzicht & inzicht worden nieuwe schulden voorkomen	
Deelresultaat	Financiën op orde	Voorkomen escalatie van schulden	Verminderde kans op uitval tijdens schuldhulptraject	Voorkomen nieuwe schulden
Micro-economische impact <i>'Stakeholder'</i>	Voorkomen kosten voorzieningen zoals zorgkosten (incl. absentieïsme) omdat stress door gelzorgen wordt verminderd	- Voorkomen verdere opbouw schuld en incassokosten - Voorkomen schuldsaneringstraject door voorkomen verdere schulden	- Voorkomen kosten zorgverzekeraars door ondersteuning tijdens traject - Voorkomen kosten werkgevers (minder ziekte) door meer mentale weerbaarheid	- Voorkomen nieuwe schuld en incassokosten voor schuldeisers door meer overzicht & inzicht - Voorkomen schuldsaneringstraject door meer overzicht & inzicht
Macro-economische impact <i>'B.V. Nederland'</i>	- Hulpvragers hebben hoger besteedbaar inkomen vanwege toename in toeslagen/voorzieningen - Hulpvragers starten of gaan meer werken	Vanwege het voorkomen van de escalatie van stress door geldzorgen (presenteïsme) ontstaat een hogere arbeidsproductiviteit	Geen macro-economisch impact	Vanwege het voorkomen van nieuwe stress door geldzorgen (presenteïsme) ontstaat een hogere arbeidsproductiviteit

Kwalitatieve impact

Kwalitatieve impact | Merkbare impact van interventies

De activiteiten van AVS en partners hebben een kwalitatieve impact op de maatschappij; de concrete voorbeelden hiervan noemen we de merkbare impact

Zie 'appendix – kwalitatieve impact tabellen' voor uitgebreide kwalitatieve impact per stakeholder

Kwalitatieve impact | De meerwaarde in de praktijk

De overheid heeft moeite met het bereiken van mensen met (beginnende) financiële problemen¹. Vooral als er sprake is van mensen met een migratieachtergrond, mensen met wantrouwen jegens instanties en mensen die te maken hebben met structurele, contextuele en institutionele belemmeringen

Groep

Migratieachtergrond

Mensen met wantrouwen jegens instanties

Mensen met structurele, contextuele en institutionele belemmeringen

Beschrijving

In de leefwereld van **Turks-, Marokkaans- en Caribisch-Nederlanders en van statushouders** (o.a. Iraaks, Syrisch, Eritrees, Somalisch) **is geldzorgen bespreekbaar maken niet altijd vanzelfsprekend**. Door taal- en systeemverschillen en onbekendheid met regelingen wordt hulp vaak laat gezocht en vooral binnen de eigen gemeenschap

Door (systematische) fouten van de overheid en gemeenten hebben sommige mensen **het vertrouwen in de overheid verloren**. Angst, eerdere teleurstellingen en wantrouwen zorgen ervoor dat zij voorzieningen missen of (te) laat om steun vragen. **Vaak weten zij niet goed waar ze terecht kunnen**, waardoor rechten worden misgelopen of oplopende kosten ontstaan. Daarom zoeken zij het liefst hulp via iemand die zij kennen en vertrouwen

Voor een groep mensen is het leven complex door een **combinatie van persoonlijke omstandigheden en structurele en institutionele belemmeringen**. Zaken als (voormalige) verslaving, arbeidsongeschiktheid, eenzaamheid, een beperking of ingrijpende levensgebeurtenissen maken het lastig om financieel stabiel te blijven. Dit wordt vaak versterkt door een laag of onzeker inkomen en de complexiteit van regels en instanties

Meerwaarde van AVS en partners

Vrijwilligers uit dezelfde gemeenschappen ontmoeten en bereiken respectvol, in begrijpelijke taal en op vertrouwde plekken, ondersteunen op een passende manier en leiden waar nodig toe met een warme hand

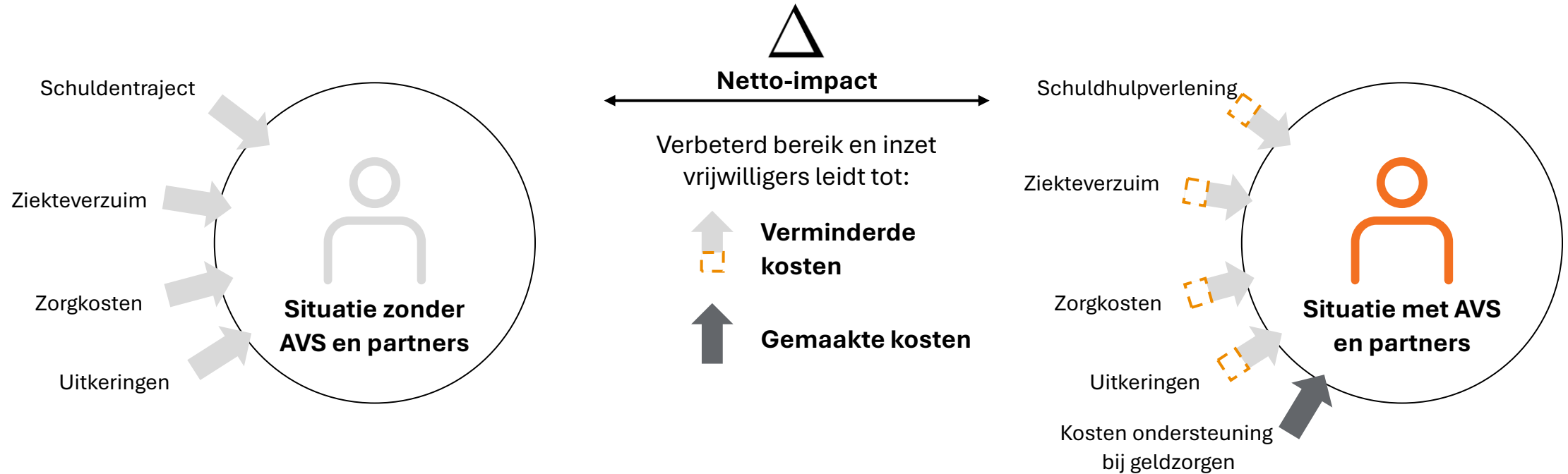
Door lokaal te werken en eerst het vertrouwen op te bouwen in een veilige setting zet de vrijwilliger samen met de hulpvrager kleine haalbare stappen. Ze blijven naast de hulpvrager staan om het vertrouwen blijvend te scheppen

Vrijwilligers bieden praktische en persoonlijke ondersteuning. Door samen de administratie te ordenen, een budget op te stellen en stap voor stap overzicht te creëren, helpen ze de controle terug te krijgen

Micro-economische impact

Micro-economische impact | Uitleg

De micro-economische impact van AVS en partners op stakeholders bestaat uit onder andere verminderde kosten van bijvoorbeeld uitkeringen en vergrote opbrengsten aan inkomstenbelasting

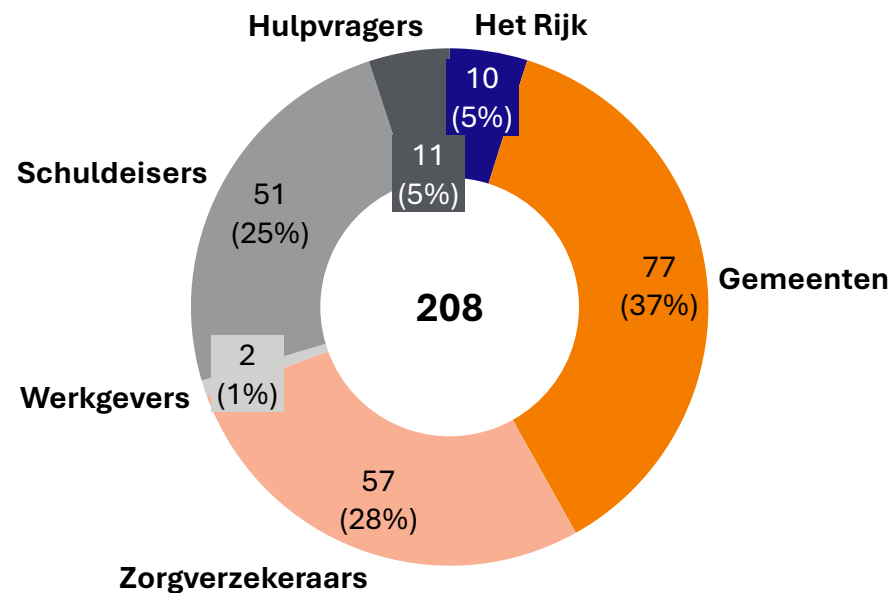

Micro-economische impact | Impact

De micro-economische impact bedraagt €208 miljoen met een **gemiddelde micro-economische impact per hulpvrager van €3.400**¹. Gemeenten en zorgverzekeraars zijn de grootste batende partijen

Micro-economische impact AVS en partners

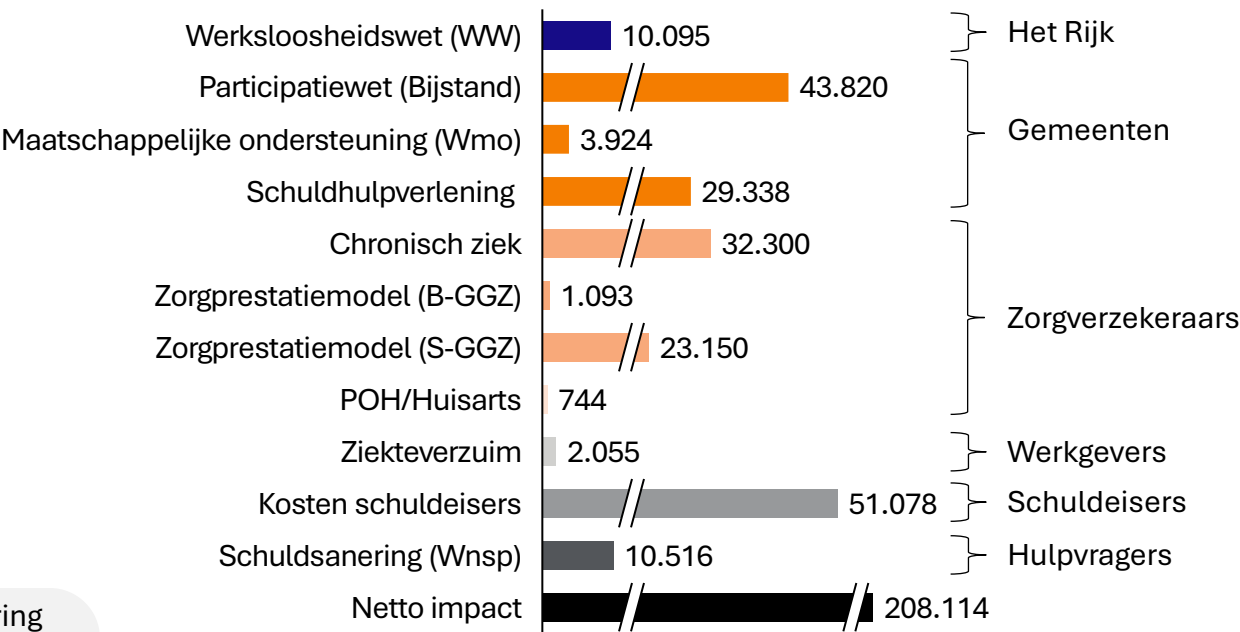
(2024, € miljoen / percentage van het totaal)

- **De gemeente** De gemeente bespaart circa €77 miljoen door vermindering van uitgaven op grond van de Participatiewet (bijstand), Maatschappelijke ondersteuning (Wmo), en schuldhulpverleningstrajecten
- De effecten van schuldenstress zijn zeer groot op de fysieke en mentale gezondheid van mensen. AVS en partners zetten zich in om deze schuldenstress te verminderen/voorkomen en besparen de **zorgverzekeraars** daarom circa €57 miljoen

Micro-economische impact AVS en partners per variabele

(2024, € miljoen)

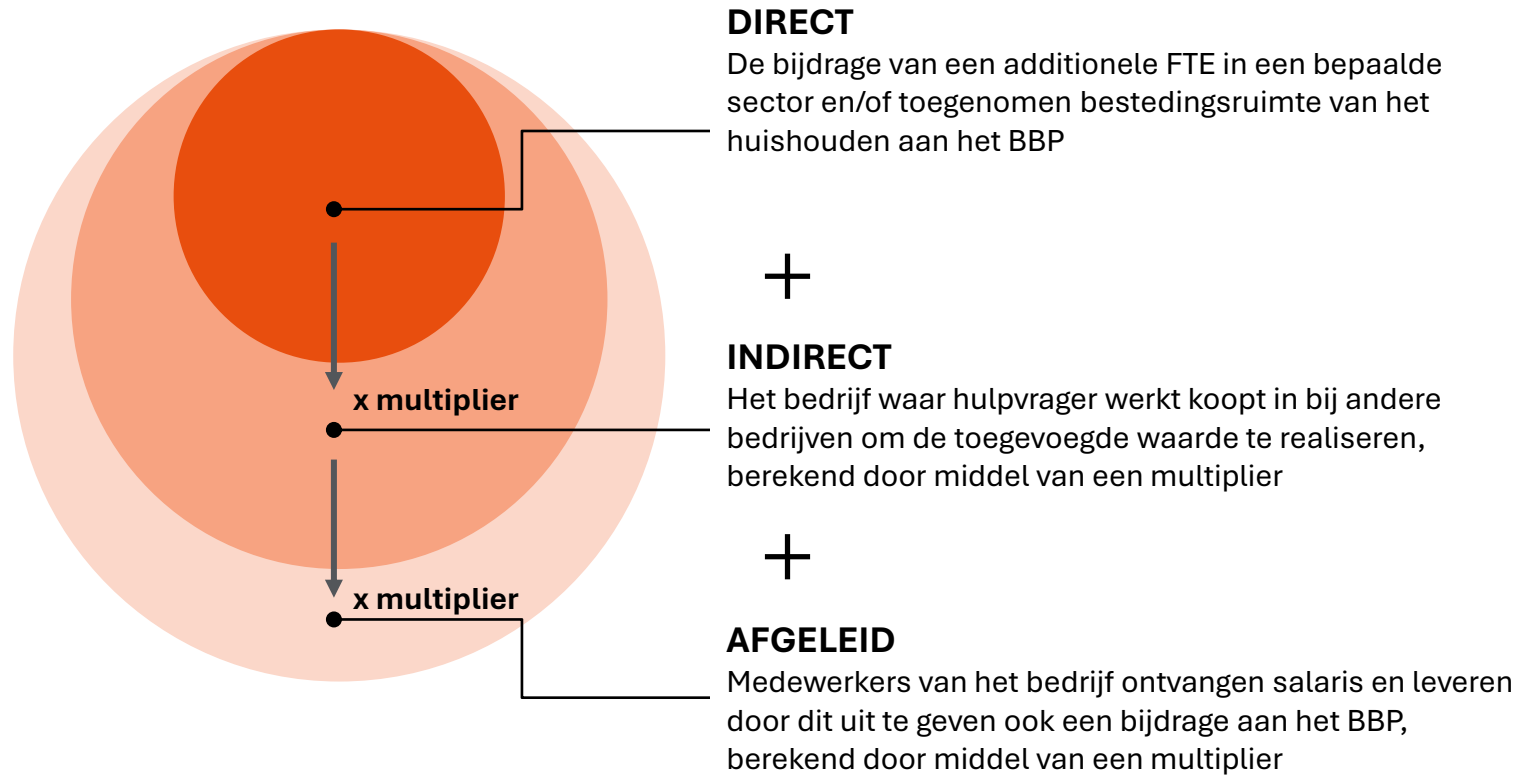
- De **micro-economische impact** van AVS en partners wordt voornamelijk gedreven door een **vermindering van uitgaven** op grond van Participatiewet (bijstand) en **verminderde afschrijvingen** van schuldeisers, die kunnen oplopen tot 80-95% van de schuld

Notitie: 1) In zowel de macro-economische als de micro-economische berekeningen is rekening gehouden met het feit dat sommige hulpvragers zowel de preventie, schuldhulp- als nazorgfase vertegenwoordigen. Het totale bedrag van de micro-economische impact is daarbij door een groter totaal aantal hulpvragers gedeeld (~61.000 i.p.v. ~56.000) omdat bij sommige partners de impact van zowel de schuldhulp- als de nazorgfase kan worden toegekend. Bij de macro-economische impact is dit niet nodig, omdat aan ondersteuning van hulpvragers in de schuldhulpfase geen macro-economische impact is toegekend

Macro-economische impact

Macro-economische impact | Uitleg

De macro-economische impact is de bijdrage van AVS en partners aan het BBP en bestaat uit directe, indirecte en afgeleide effecten¹

Voorbeelden

Een hulpvrager ontvangt door ondersteuning van een vrijwilliger meer inkomen door toename toeslagen en/of motivatie bij het zoeken van werk

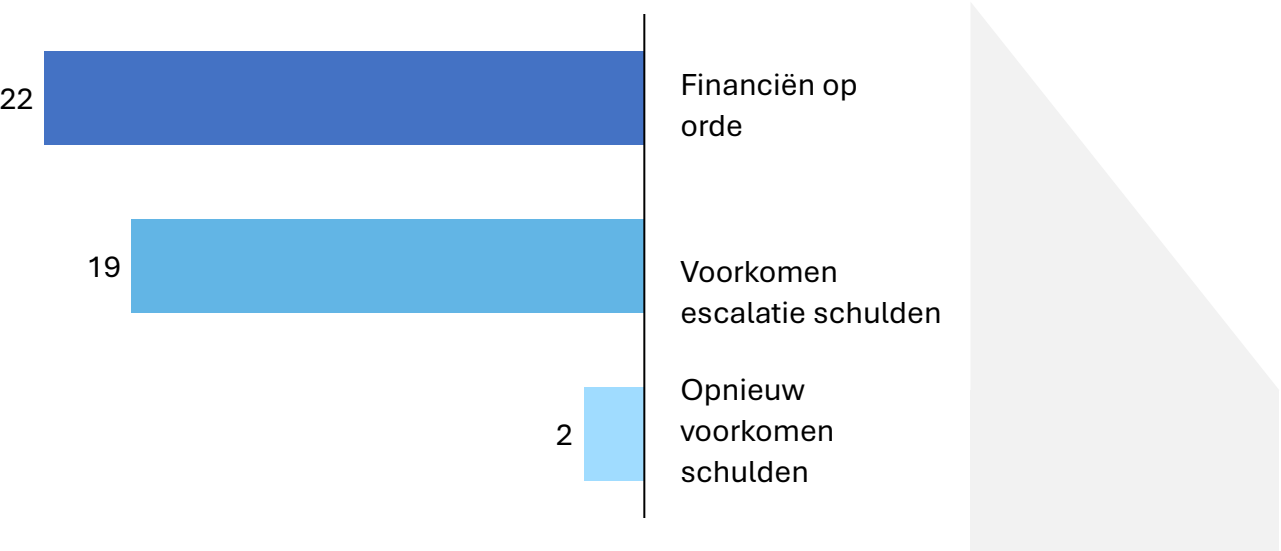
Het bedrijf waar de hulpvrager gaat werken heeft hierdoor een extra laptop en softwarelicenties nodig

De hulpvrager heeft meer te besteden, wat uitgegeven kan worden aan bijvoorbeeld een nieuwe fiets

Macro-economische impact | Impact

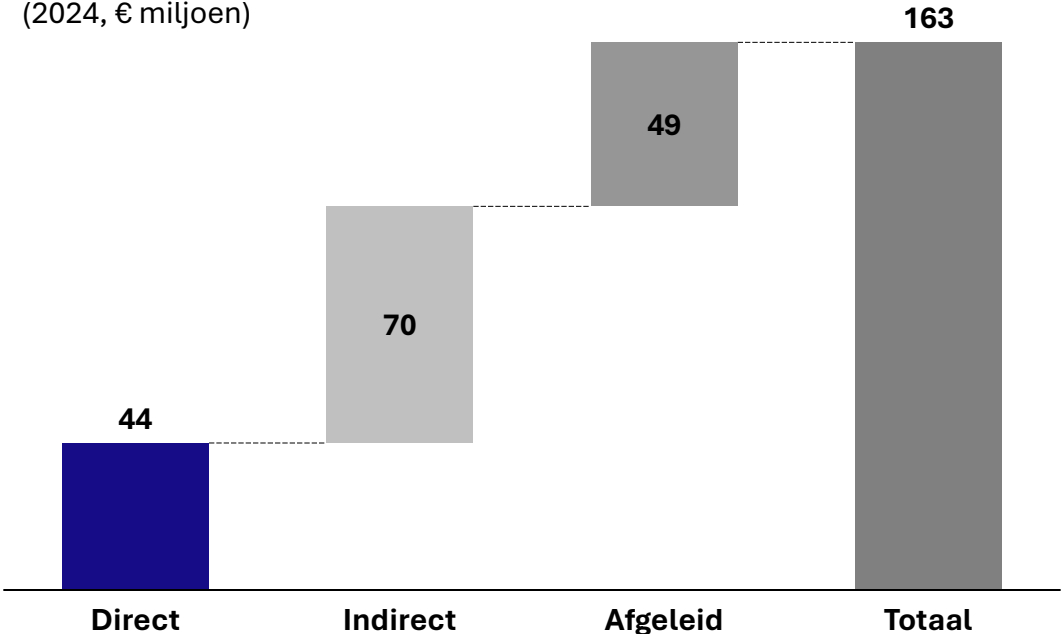
De directe macro-economische impact bedraagt €44 miljoen. **De gemiddelde directe macro-economische impact per hulpvrager is ~€770²**

Verdeling totale macro-economische impact AVS en partners¹
(2024, € miljoen)

Sommige hulpvragers starten met werken, gaan meer werken of ontvangen meer toeslagen door ondersteuning van vrijwilligers. Het (opnieuw) voorkomen van escalatie zorgt voor verbeterde arbeidsproductiviteit voor de werkende populatie

Totale macro-economische impact AVS en partners
(2024, € miljoen)

Deze directe effecten hebben impact op het BBP van Nederland via indirecte en afgeleide effecten, berekend via een multiplier gebaseerd op macro-economische CBS statistieken. **De gemiddelde totale impact per hulpvrager is ~€2.900, waarvan directe impact ~€770 in 2024**

Notitie: 1) Door afronding van de directe effecten valt het totale directe macro-economische impact hoger uit dan de afgeronde onderliggende elementen; 2) In zowel de macro-economische als de micro-economische berekeningen is rekening gehouden met het feit dat sommige hulpvragers zowel de preventie, schuldhulp- als nazorgfase vertegenwoordigen. Het totale bedrag van de micro-economische impact is daarbij door een groter totaal aantal hulpvragers gedeeld (~61.000 i.p.v. ~56.000) omdat bij sommige partners de impact van zowel de schuldhulp- als de nazorgfase kan worden toegekend. Bij de macro-economische impact is dit niet nodig, omdat aan ondersteuning van hulpvragers in de schuldhulpfase geen macro-economische impact is toegekend

Appendix – Kwalitatieve impact tabellen

Appendix | Kwalitatieve impact

AVS en partners hebben op verschillende stakeholders in de samenleving een enorme impact

Opgehaalde kwalitatieve impact

Stakeholder	Ondersteuning bij geldzorgen (AVS en partners) zorgt voor...
 Hulpvragers & familie	• Herstel van en rust in persoonlijke- en familiale relaties • Verhoging in kwaliteit van leven • Verbetering in zingeving participatie in de maatschappij • Verbetering in mentaal welbevinden • Vermindering gedwongen prostitutie • Verbetering in zorg voor kinderen • Verbetering in gevoel van veiligheid • Verlaging drempel om naar overheid te stappen • Verhoging van financiële kennis • Afname van wantrouwen jegens de overheid • Vergroting in zelfredzaamheid • Vermindering in huiselijk geweld • Versnelling in vinden passende hulp • Vermindering in schaamte over de situatie • Het weer onderdeel zijn van de samenleving kan grote effecten hebben op bestrijding en voorkoming van eenzaamheid en de daarbij gepaarde zorgkosten
 Vrijwilligers	• Zingeving voor vrijwilliger • Gevoel van bijdragen aan maatschappij • Verbetering in scholing & methodiek

Appendix | Kwalitatieve impact

AVS en partners hebben op verschillende stakeholders in de samenleving een enorme impact

Opgehaalde kwalitatieve impact

Stakeholder	Ondersteuning bij geldzorgen (AVS en partners) zorgt voor...
 Het rijk	• Stimulatie van normen en waarden (bijv. participatie in maatschappij, solidariteit, saamenhorigheid) • Waardering van het rijk voor vrijwilligers en hun toegevoegde waarde (erkennen en toekennen) • Vermindering in school drop-outs (verzuim leerplicht) • Vermindering in criminele activiteiten • Verhoging van invloed op beleid • Verbetering in mentale- en fysieke gezondheid voor burgers • Verbetering in gebruik van gereserveerde financiën voor toeslagen en voorzieningen • Vermindering in wantrouwen naar de overheid • Eenduidig landelijk aanspreekpunt voor ondersteuning bij geldzorgen
 Gemeenten	• Voorkomen van uithuiszetting en dakloosheid • Verhoogde kwaliteit van leven voor inwoners • Verlaging van afstand tussen burger en gemeente • Verbetering in inzichten onder groepen die te maken hebben met structurele, contextuele en institutionele belemmeringen
 Schuldeisers	• Verbetering in financiële gezondheid van klanten • Verhoging in kans terugkrijgen verschuldigde bedrag • Vermindering in bepaalde incassokosten

Appendix | Kwalitatieve impact

AVS en partners hebben op verschillende stakeholders in de samenleving een enorme impact

Opgehaalde kwalitatieve impact

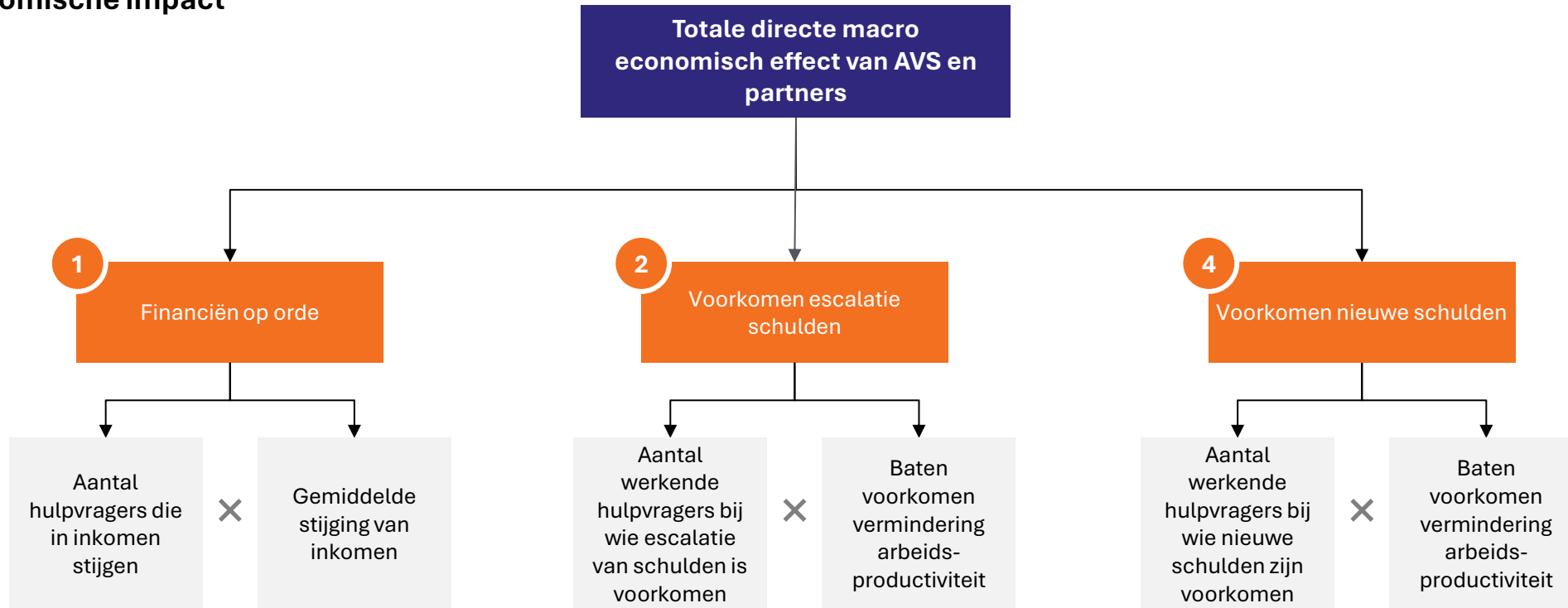
Stakeholder	Ondersteuning bij geldzorgen (AVS en partners) zorgt voor...
 Partners	• Verhoging in vertrouwen in elkaars kunnen • Verbetering van samenwerking binnen gemeenten (we weten elkaar beter te vinden) • Verhoging van inzichten door middel van gezamenlijke dashboarding en impactmeting • Verhoging van efficiëntie individuele organisatie door middel van kennisdeling • Ontstaan van kwaliteitskaders -borging
 Subsidie- verstrekkers	• Verduidelijking van schuldhulp ecosysteem • Vergemakkelijking van contact leggen via gezamenlijke communicatie en PR • Verhoging van geloofwaardigheid
 Werkgevers	• Verbetering gezondheid van medewerkers • Verhoging van groep aan potentiële medewerkers
 Andere impact	• Vermindering van polarisatie • Verminder van (institutionele) discriminatie • Vermindering in werkdruk voor justitie, wijkteams, jeugdzorg, huisartsen

Appendix – Rekenschema's

Appendix | rekenmodel

De macro-economische impact is de bijdrage van AVS en partners aan het BBP van Nederland en bestaat uit het voorkomen van het mislopen van baten en het voorkomen van zorgen over geld

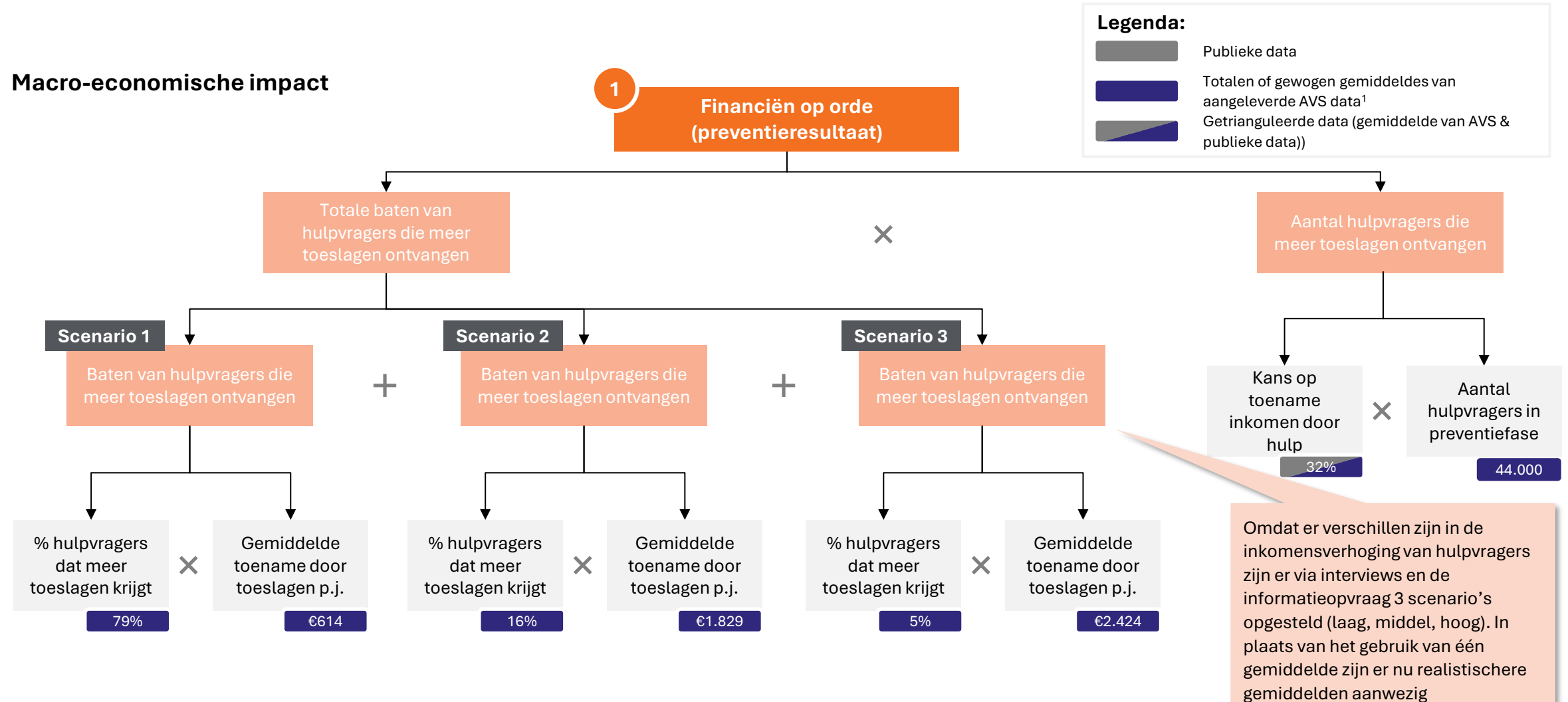
Macro-economische impact

Appendix | rekenmodel

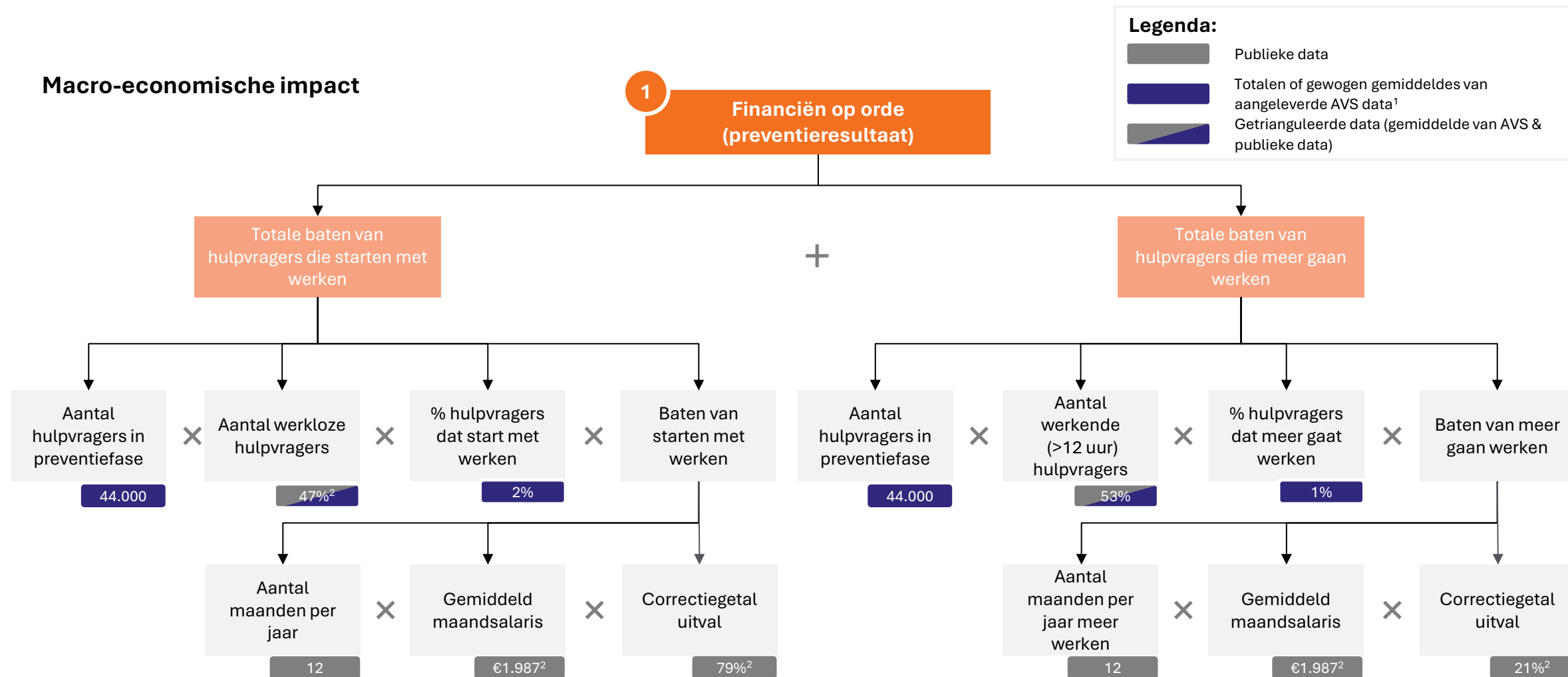
De macro-economische impact van financiën op orde hebben, zien we als het effect van een stijging in besteedbaar inkomen per huishouden

Macro-economische impact

De macro-economische impact van financiën op orde hebben, zien we als het effect van een stijging in besteedbaar inkomen per huishouden

Macro-economische impact

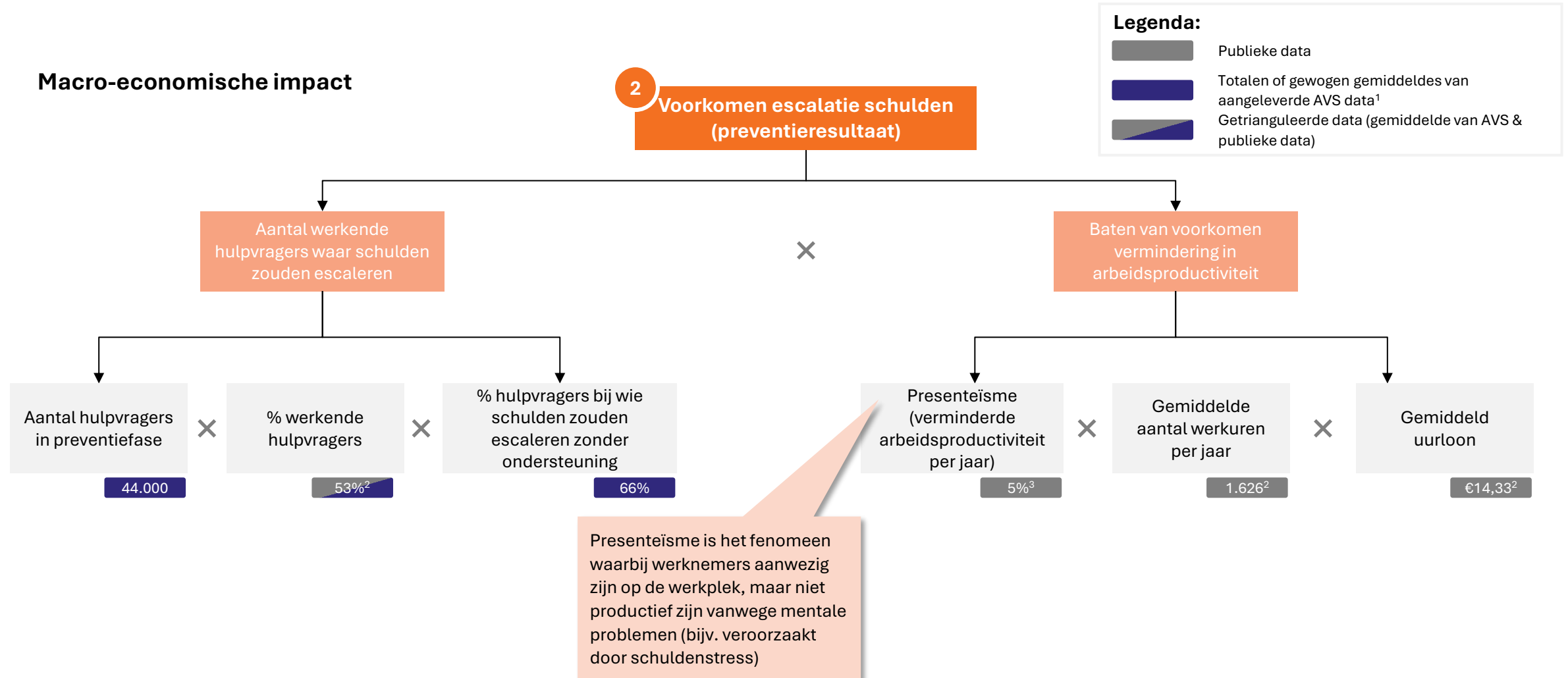

Notitie: 1) Afkomstig uit informatieopvraag, interviews en additionele opvragen. De opgegeven data is middels een weging – gebaseerd op unieke hulpvragers per partner – berekend tot één gemiddelde. Informatie van afzonderlijke partners kan dus afwijken van het gewogen gemiddelde. Daarnaast zijn de gewogen gemiddeldes zoveel mogelijk geverifieerd met publieke bronnen (zie bronnenlijst); 2) Gebaseerd op CBS Statline data over Werk & Inkomen Nederland 2024 en Rijksoverheid minimumlonen Januari en Juli 2024

Appendix | rekenmodel

De macro-economische impact van het voorkomen van escalatie schulden is de baten van het voorkomen van vermindering van de arbeidsproductiviteit door schuldenstress (presenteïsme)

Macro-economische impact

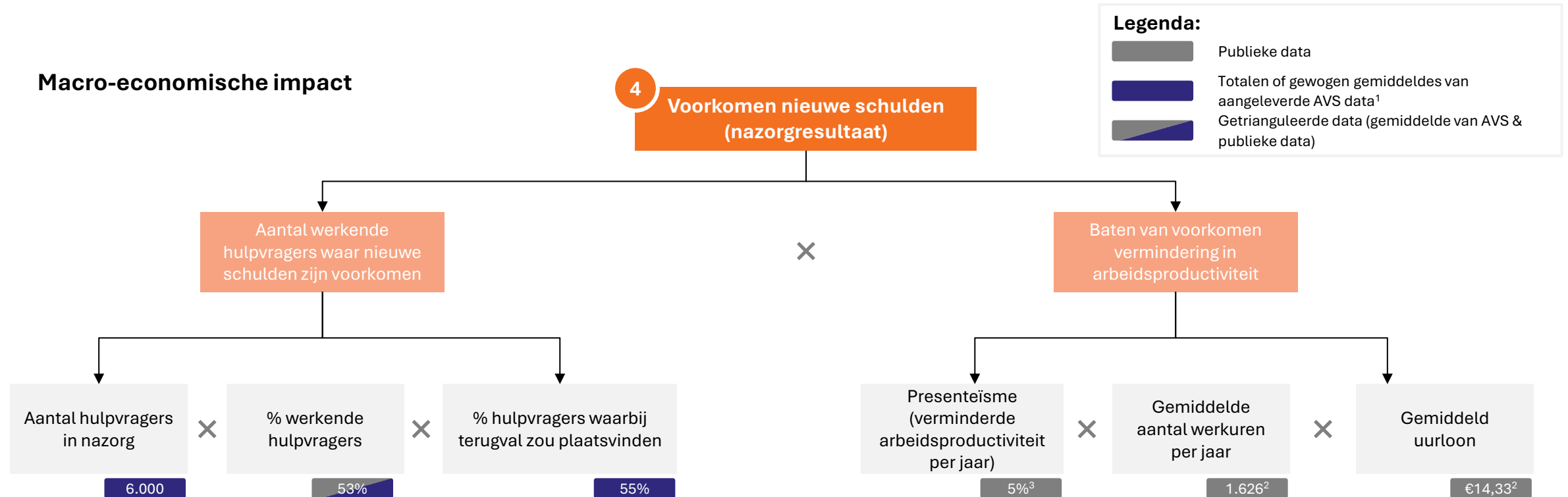

Notitie: 1) Afkomstig uit informatieopvraag, interviews en additionele opvragen. De opgegeven data is middels een weging – gebaseerd op unieke hulpvragers per partner – berekend tot één gemiddelde. Informatie van afzonderlijke partners kan dus afwijken van het gewogen gemiddelde. Daarnaast zijn de gewogen gemiddeldes zoveel mogelijk geverifieerd met publieke bronnen (zie bronnenlijst); 2) Gebaseerd op CBS Statline data over Werk & Inkomen Nederland 2024 en Rijksoverheid minimumlonen Januari en Juli 2024; 3) Het effect van presenteïsme wordt door de wetenschappelijke literatuur als significant beschouwd – echter is het kwantificeren van dit effect lastiger en lopen de onderzoeken uiteen. Tijdens dit onderzoek zijn we uitgegaan van de meest conservatieve resultaten waar 5% van de gewerkte uren niet productief zijn en voorkomen kan worden. In werkelijkheid kan dit veel hoger liggen

Appendix | rekenmodel

De macro-economische impact van het voorkomen nieuwe schulden is de baten van het voorkomen van vermindering van de arbeidsproductiviteit door schuldenstress (presenteïsme)

Macro-economische impact

Notitie: 1) Afkomstig uit informatieopvraag, interviews en additionele opvragen. De opgegeven data is middels een weging – gebaseerd op unieke hulpvragers per partner – berekend tot één gemiddelde. Informatie van afzonderlijke partners kan dus afwijken van het gewogen gemiddelde. Daarnaast zijn de gewogen gemiddeldes zoveel mogelijk geverifieerd met publieke bronnen (zie bronnenlijst); 2) Gebaseerd op CBS Statline data over Werk & Inkomen Nederland 2024 en Rijksoverheid minimumlonen Januari en Juli 2024; 3) Het effect van presenteïsme wordt door de wetenschappelijke literatuur als significant beschouwd – echter is het kwantificeren van dit effect lastiger en lopen de onderzoeken uiteen. Tijdens dit onderzoek zijn we uitgegaan van de meest conservatieve resultaten waar 5% van de gewerkte uren niet productief zijn en voorkomen kan worden. In werkelijkheid kan dit veel hoger liggen

Appendix | rekenmodel

Micro-economische effecten van de Theory of Change

Resultaat	Effect op stakeholder
Thuisadministratie op orde	• Effect op gemeenten (bijstand): Als zorgen over geld afnemen gaan hulpvragers meer werken, waardoor gebruik van bijstand afneemt • Effect op het rijk (inkomstenbelasting): Als zorgen over geld afnemen zullen sommige hulpvragers meer gaan werken en neemt de inkomstenbelasting toe • Effect op werkgevers (absenteïsme): Als zorgen over geld afnemen verzuimen hulpvragers minder vaak op werk, wat kosten voor werkgevers bespaart • Effect op zorgverzekeraars: Als zorgen over geld afnemen neemt de druk op de zorg af. Zorgverzekeraars besparen hierdoor kosten, bijvoorbeeld op: • Effect op GGZ: Hulpvragers zonder zorgen over geld hebben een betere geestelijke gezondheid • Effect op huisartskosten: Hulpvragers zonder zorgen over geld hoeven minder vaak naar de huisarts • Effect op chronische ziekte: hulpvragers zonder zorgen over geld hebben minder risico op chronische ziekte
Voorkomen escalatie van schulden	• Effect op gemeenten (schuldhulpverlening): Als escalatie van schulden wordt voorkomen, maken hulpvragers minder gebruik van schuldhulpverlening • Effect op hulpvrager (schuldsanering): Als escalatie van schulden wordt voorkomen, komen minder hulpvragers in een schuldsaneringstraject • Effect op schuldeisers: Als escalatie van schulden wordt voorkomen, worden kosten voor schuldeisers verminderd (bijvoorbeeld kosten van niet geïnde schulden, of kosten van betalingsregelingen)
Verminderde kans op uitval tijdens schuldhulptraject	• Effect op werkgevers (absenteïsme): Door een steun in de rug verzuimen hulpvragers minder vaak op werk, wat kosten voor werkgevers bespaart • Effect op zorgverzekeraars: Door een steun in de rug neemt de druk op de zorg af. Zorgverzekeraars besparen hierdoor kosten, bijvoorbeeld op: • Effect op GGZ: Hulpvragers met minder zorgen over geld hebben een betere geestelijke gezondheid • Effect op huisartskosten: Hulpvragers met minder zorgen over geld hoeven minder vaak naar de huisarts • Effect op chronische ziekte: hulpvragers met minder zorgen over geld hebben minder risico op chronische ziekte
Voorkomen van nieuwe schulden	• Effect op gemeenten (schuldhulpverlening): Als nieuwe schulden voorkomen kunnen worden maken hulpvragers minder gebruik van schuldhulpverlening bij gemeenten • Effect op hulpvrager (schuldsanering): Als nieuwe schulden voorkomen kunnen worden, komen minder hulpvragers in een schuldsaneringstraject terecht • Effect op schuldeisers: Als escalatie van schulden voorkomen worden, worden kosten voor schuldeisers verminderd (bijvoorbeeld kosten van niet geïnde schulden, of kosten van betalingsregelingen)

Appendix - Begrippenlijst

Appendix | Begrippenlijst

Begrip	Definitie
Absenteïsme	Ziekteverzuim of afwezigheid van medewerkers op het werk, in de context van het rapport vaak als gevolg van stress door geldzorgen
Bijeenkomsten	Groepssessies in de preventie- en nazorgfase met als doel te informeren over handige tools, toeslagen en voorzieningen en/of andere nuttige informatie om meer inzicht en overzicht te krijgen over de financiën
Coaching	Persoonlijke begeleiding door een vrijwilliger tijdens een formeel schuldhulptraject, als aanvulling op de hulp van beroepskrachten
Financiële redzaamheid	Het vermogen van een individu om zelfstandig en bewust met geld om te gaan en financiële beslissingen te nemen
Geldzorgen	Stress, problemen of zorgen die voortkomen uit een financiële situatie, zoals het hebben van schulden of moeite met rondkomen
Gemene deler (van activiteiten)	Een verzameling van kernactiviteiten die door het merendeel van de AVS partners worden uitgevoerd en die als basis dient voor de gezamenlijke impactmeting
Hulp aan keukentafel	Hulpverlening waarbij een vrijwilliger de hulpvrager thuis bezoekt, of op een neutrale plek, om te ondersteunen bij de financiële administratie
Hulpvrager	Een individu dat ondersteuning zoekt of ontvangt vanwege geldzorgen of schulden
Impactmeting	Een analyse om de impact van de activiteiten van de AVS partners te beschrijven en getalsmatig te onderbouwen op kwalitatief, micro-economisch en macro-economisch niveau
Inloop / Inlooppunt	Een fysieke locatie waar een hulpvrager op een laagdrempelige manier en zonder afspraak terecht kan voor ondersteuning bij geldzorgen
Kwalitatieve impact	De niet-getalsmatige en merkbare effecten van hulpverlening op stakeholders, zoals een verbetering in welbevinden of een afname van wantrouwen
Kwantitatieve impact	De meetbare, getalsmatige impact van de hulpverlening, uitgedrukt in micro-economische en macro-economische impact

Appendix | Begrippenlijst

Begrip	Definitie
Luisterend oor	Een rol van de vrijwilliger die emotionele en niet-oordelende ondersteuning biedt aan de hulpvrager tijdens het schuldhulptraject
Macro-economische impact	De bijdrage van de activiteiten aan de nationale economie (BBP), berekend op basis van directe, indirecte en afgeleide effecten
Micro-economische impact	De financiële impact in de vorm van kostenbesparingen en baten voor direct betrokken partijen (stakeholders), zoals gemeenten, zorgverzekeraars en schuldeisers
Ondersteuning bij geldzorgen door vrijwilligers	(Op maat gemaakte) hulp die door vrijwilligers wordt geboden aan mensen met financiële problemen, omvattend activiteiten van preventie tot nazorg
Potjescheck	Een activiteit waarbij wordt gecontroleerd op welke financiële regelingen en toeslagen een hulpvrager recht heeft
Presenteïsme	Het fenomeen waarbij werknemers fysiek aanwezig zijn op de werkplek, maar verminderd productief zijn als gevolg van mentale problemen door bijv. zorgen over geld
Randvoorwaarden	Activiteiten zoals belangenbehartiging en netwerkbouw die noodzakelijk zijn om de beoogde impact te realiseren, maar niet zijn meegenomen in de kwantitatieve analyse
Stakeholder	Een belanghebbende partij die wordt beïnvloed door de activiteiten van AVS en partners, zoals de hulpvrager, gemeente, het Rijk, vrijwilligers, werkgevers en schuldeisers
Theory of Change (ToC)	Een model dat de logische keten beschrijft van input, activiteiten, output en resultaten naar de uiteindelijke impact van een interventie zoals afgestemd in workshop 1
Toeleiding	Het proces van doorverwijzen en begeleiden van mensen met geldzorgen naar de juiste vorm van hulp of organisatie, vaak op een persoonlijke manier
Vrijwilliger	Een persoon die zich onbetaald inzet om hulpvragers te ondersteunen bij hun zorgen over geld en schulden binnen een AVS-partnerorganisatie

Appendix – Bronnenlijst

Appendix | Bronnen

Categorie	Bronnen
AVS & Partnerdata	• Eerste informatieopvraag (7 oktober 2025) 7x • Gedetailleerde informatieopvraag (1-14 november 2025) 7x • AVS voortgangsrapportage 2024 • AVS Masterplan 1 • AVS masterplan 2 • AVS masterplan 3 • Impressie van de verkenningsochtend 2024 (LdH) • Terugkomdag en workshop signaleren van geldzorgen 2024 (Ocan) • Werkwijze stichting Ocan 2024 • Voortgangsrapportage Ocan 2024 • Onderzoekselement en Verdiepingsrapport Humanometer thuisadministratie (Humanitas) • De rol van vrijwilligers in maatschappelijke vraagstukken 2025
Interviews & workshops	• SchuldHulpMaatje 3x • Ocan 2x • Humanitas 2x • LSTA 3x • IOT 1x • SMN 1x • AVS 1x • LdH 2x • Gezamenlijke workshop 1: Theory of Change • Gezamenlijke workshop 2: Validatie & aannames • Gezamenlijke workshop 3: Validatie & aannames (update)

Appendix | Bronnen

Categorie	Bronnen
Onderzoeken	• Aarts, 2011 – Op weg naar effectieve schuldhulp: kosten en baten van schuldhulpverlening • APE/LSTA, 2016 – Economische effecten van thuisadministratie • ABDTOPConsult – Naar een betere werkende schuldenketen IBO Problematische Schulden • Berenschot, 2017 – Onderzoek uitvoeringskosten en werklust IGSD Steenwijkerland en Westerveld • CEBR, 2023 – Financial wellbeing & productivity • CPB, 2021 – When financials get tough, life gets rough? Problematic debts and ill health • De Smet, 2017 – Handreiking Thuisadministratie voor lokale organisaties en gemeenten • De Smet, Van Middendorp, 2019 – Vrijwilligers ondersteunen hulpvragers met administratieve en/of financiële problemen • ERS, 2016 – Health at work: economic evidence report • Gemeente Amsterdam, 2021 – Schuldenmonitor Amsterdam • IDO, 2009 – Niet voor niets • Kruis, Jungmann, Blommesteijn, 2011 - Maatschappelijk rendement van vrijwilligersprojecten in de schuldhulpverlening • Nibud, 2017 – Personeel met schulden • NSR/Purpose – Persona's schuldenhulp • NVVK, 2022 – Meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening • Panteia, 2015 - Huishoudens in de rode cijfers • Sainsbury Centre for Mental health, 2007 – Mental health at work • Schnabel, 2022 – Presenteeism at the workplace • Seyadi, Khamis, Sawaya, 2024 – The impact of Presenteeism on employee productivity: a literature review • Van der Laan, Van Geuns, 2018 – Meer nodig dan schuldhulpverlening om uit de bijstand te komen • Van Geuns, Jungmann, 2011 – Schuldhulpverlening loont! Een onderzoek naar de kosten en baten van schuldhulpverlening • Van Middendorp, 2020 – Wat levert thuisadministratie op? • Van Middendorp, 2022 – “Als de financiën op orde zijn, heb je meer rust” ondersteuning aan cliënten met financiële problemen door vrijwilligers

Appendix | Bronnen

Categorie	Bronnen
Publieke data	• BKR – Bijna één op de tien Nederlanders valt binnen jaar terug na opgelost betalingsprobleem 2022 • CBS – Werkzame beroepsbevolking 2024 • CBS –Terugval bijstand 2024 • CBS – Gemiddelde duur ziekteverzuim • CBS – Input/output tabellen macro-economie • Divosa, 2024 – Aandeel langdurig in de bijstand blijft toenemen • Jaarverslag LSTA 2024 • Jaarverslag Humanitas 2024 • Jaarverslag Leger des Heils 2024 • Jaarverslag Ocan 2024 • Jaarverslag SMN 2024 • Jaarverslag SchuldHulpMaatje 2024 • Jaarverslag IOT 2024 • Kennisplatform Werk & Inkomen – Kosten en baten van schuldhulpverlening • Nza – Kerncijfers GGZ 2023 • NN – Ziekteverzuim kosten • Rijksoverheid – Minimumloon 1 januari 2024 • Rijksoverheid – Minimumloon 1 juli 2024 • Rijksoverheid – Bijstand hoogte 2024 • Rijksoverheid – WW uitkering 2024 • Rijksoverheid – Top 10 lijst aandoeningen • Sociale vraagstukken – Mensen in de bijstand: eerst helpen met schulden, daarna pas met werk • UWV – Uitvoeringskosten

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte provides industry-leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our professionals deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society and a sustainable world. Building on its 175-plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s more than 415,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com.

This communication contains general information only, and none of DTTL, its global network of member firms or their related entities is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte organization shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.